

У ФОКУСУ

Др Тибор П. Варади, специјално за СНН

Мањине у мађарском Парламенту 2014?

Фебруарску одлуку Парламента тешко можемо назвати решењем. Он је фактички једногласно одбацио задатак који му је дао Уставни суд

На последњем парламентарном заседању овог изборног циклуса 26. фебруара 2010. велика већина народних посланика – 291 за, 3 против, 10 уздржаних – гласало је да наложи влади Мађарске, да до краја 2012. године формулише предлог закона о представљању мањина у мађарском Парламенту. Декларисани циљ је да у изборној 2014. години по први пут буду изабрани мањински посланици.

Као што је познато, још 1992. године Уставни суд Мађарске, чији је председник био садашњи шеф државе Ласло Шољом, донео је одлуку којом се законом признатим мањинама даје право да имају своје посланике у највишем законодавном телу земље. Парламент је тада добио рок за доношење закона до 1. децембра 1992. Упркос многим предлозима и идејама, лобирању и раду мањинских самоуправа, заступљеност мањина до данашњег дана није решена (сагласности о томе није било ни међу мањинама).

Међутим, и овогодишњу фебруарску одлуку тешко можемо назвати решењем. Парламент је фактички једногласно одбацио задатак који му је дао Уставни суд и наложи следећој влади да донесе план закона до 2012. Овакво процедурално заплитање и одуговлачење је сасвим непотребно: закони се доносе у Парламенту, а задатак владе је да буде њихов извршилац.

Истог дана у Парламенту је до-

Мађарски Парламент до даљњег без мањинских посланика

нето и решење о формирању Форума националних и етничких мањина у Мађарској. Форум се састоји од представника мањина, председавајућег Парламента и представника посланичких група. Декларисани циљ овог форума је да се гарантује присуство националних и етничких заједница у парламентарним расправама која дотичу њихове ин-

тересе. Форум мањина јесте реалност, али је он искључиво консултативно тело: његови мањински делегати нису пуноправни чланови Парламента.

Суштинска одлука о стварном парламентарном представљању мањина, дакле, још увек није постала стварност. С друге стране, повећана активност Парламента у

овој области ипак даје наду. Можда ове козметичке реформе ипак најављују да је врата могуће отворити и да ће уставно утемељена права мањинских заједница коначно постати реалност.

Поређења ради, у Народној скупштини Србије за партије националних мањина не важи уобичајени избори цензус од 5%, већ такозвани „природни праг“. То значи да се број изашлих бирача дели са 250 места у Скупштини, и тако утврди колико гласова носи један мандат. У зависности од излазности, природни праг може бити од петнаест до тридесет хиљада бирача. Уобичајени цензус од 5% може износити од 200 до 300 хиљада (за тих 200 или 300 хиљада гласова, колико износи праг, добије се десетак посланичких места). На овај начин је у Скупштини Србије заступљена ромска, албанска, бошњачка, и мађарска мањина.

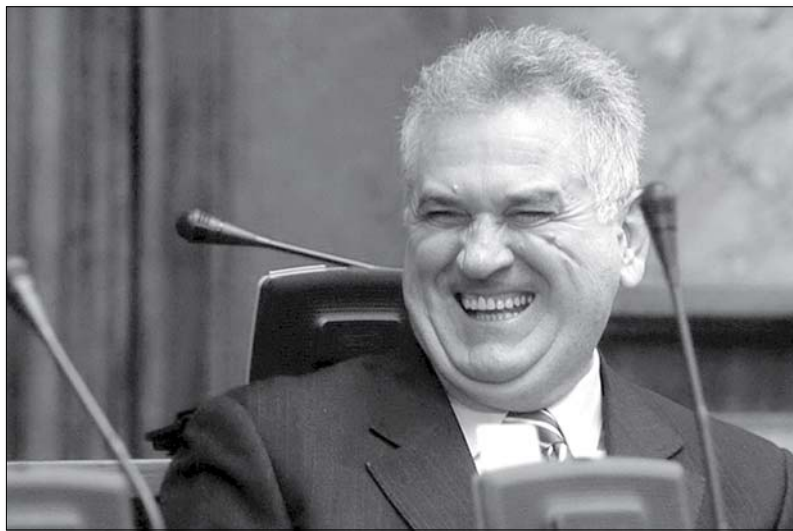
У Мађарској би слично решење значило да је за једно место потребно отприлике осам-девет хиљада гласова, у зависности од излазности. Ако верујемо цензусу из 2001. године, одговарајући број гласова би релативно лако могле добити ромска и немачка мањина, теже би било Словацима и Немцима, а Румунима, Украјинцима, или Србима у Мађарској овакав систем не би одговарао.

ДРУГИ ПИШУ

Приближавање српске и мађарске деснице

Николић и Орбан – ново савезништво?

Томислав Николић, лидер Српске напредне странке тврди да су разговори које је његова делегација водила у Будимпешти са челницима Фидеса, били „озбиљни и веома пријатељски“

Томислав Николић – нови (стари?) пријатељ Виктора Орбана

Прошлонедељна посета је делегације СНС-а Будимпешти, према Николићевим речима, уследила на основу договора с Фидесом, најјачом политичком странком у Мађарској, за коју се „с правом очекује да оствари убедљиву победу на изборима заказаним за април“. Напредњаке су том приликом примили лидер Фидеса Виктор Орбан и посланик те партије у Парламентарној скупштини Савета Европе Жолт Немет.

– Причали смо о томе да сада успостављамо односе између политичких странака и тиме правимо темељ за односе између држава, пошто очекујемо да обе партије победе на следећим парламентарним изборима. Доста времена посветили смо и ЕУ, статусу кандидата и чланству Србије. Наравно, њихова подршка је јасна и чиста и обећали су да ће нам, на основу свог искуства, указати на све могуће грешке које можемо начинити, а могли бисмо их избећи, на путу ка ЕУ – наводи Николић.

Да ли сте се дотакли односа Срба и Мађара у Војводини?

– Разговарали смо о много тема, да је потребно да Срби и Мађари стално сарађују. Рекао сам отворено и да ми СВМ, као аутентичног представника мађарске националне мањине у Војводини, апсолутно видимо о коалицији у сваком облику власти: у локалној самоуправи, на републичком, покрајинском нивоу, јер сматрам да странке мањина

у свакој влади треба да буду заступљене и тако понесу и част и одговорност.

Да ли сте разговарали о Војводини, с обзиром на то да сте тврдили да је усвојени Статут АПВ сепаратистички акт?

– Јесмо. Рекао сам да смо имали великих замерки на предлог статута, да смо их изнели у расправи, да смо поднели амандмане који нису прихваћени и да сада чекамо одлуку Уставног суда Србије и да ћемо се њој повinovати и поштовати је зато што

је тај статут, такав какав јесте, по нашој вољи или не, ипак донет у Скупштини Србије и Војводине. Сматрам да Устав Србије пружа велике могућности за благостање и национални осећај припадника мањина, посебно мађарске, која у великом броју општина има већину. **Својевремено сте имали примедбе на понашање мађарских званичника, када су долазили у посету својим сународницима у Србији?**

– Мислим да те моје примедбе више неће имати основа. Једно време био је манир мађарских влада да министри долазе у Војводину, не обавештавајући барем своје колеге у министарствима у Србији. На то ћу увек да приговорим, нека ми је и братска партија која води суседну или било коју државу у питању. Све може бити организовано уз државну пажњу према госту, а гост може имати своју интимност у обраћању припадницима свог народа. Уосталом, Мађарску сматрам заштитником свих Мађара у свету, као што Србију сматрам заштитником свих Срба у свету. Дозвољавам да Мађарска има право да штити своје сународнике ако осети да су угрожени, али то може учинити званично, што ће имати већи одјек и снагу него некакви тајни састанци.

(Дневник)